

Тема 1: Увод. Зететика. Веровања. Парадокси.

1. Описати Броков експеримент над популацијом студената почетних година студија природних наука на Универзитету у Ници. Који су резултати експеримента?
2. Које је основно начело хомеопатије и шта се сматра њеном кључном одликом?
3. Објаснити шта је *сукусија* и због чега се јавља проблем приликом њеног спровођења.
4. Објаснити како се добијају и тестирају хомеопатски „лекови“.
5. Шта је *синофобија* и због чега се јавља?
6. Шта је *зететика*? Објаснити шта је мотивација за њен настанак и развој.
7. Описати истраживање међу Французима о астрологији и паранормалном које су спровели Д. Боа и Г. Мишла. Који су резултати експеримента?
8. Према истраживању Д. Боа и Г. Мишла, какав је ниво веровања у паранормално у односу на ниво образовања и професију?
9. Објаснити Хјумово правило о веровању и доказима.
10. Објаснити Саганову максиму. Навести пример њене примене.
11. Шта је *парадокс лажова*? Описати његово порекло и могућа решења.
12. Описати *Раселов парадокс*. Какве је последице имао за Фрегеов систем?
13. Шта је *парадокс брода Тезеја*? Шта он илуструје о појму идентитета?
14. Описати Зенонове парадоксе. Навести барем два. Како се разрешавају?
15. Описати *парадокс рођендана*. Колика је вероватноћа да бар две особе у групи од 23 имају исти рођендан и зашто?
16. Описати случај витеза де Мереа и Блеза Паскала. Описати грешку у расуђивању коју је имао витез де Мере.
17. Описати *Фермијев парадокс*. Шта он говори о процени величина?
18. Описати Фореров (Барнумов) ефекат у контексту зететичких ефеката. Који су резултати Фореровог експеримента?

Тема 2: Наука. Псеудонаука.

19. Шта је *наука*?
20. Шта је *наука* према Карлу Поперу?
21. Написати барем једну дефиницију науке.
22. Шта је *научно истраживање*?
23. Навести фазе научног истраживања.

-
24. Навести шта је *псеудонаука* и која су њена основна својства. Навести неке псеудонауке.
  25. Објаснити појам Окамове оштрице (Окамове бритве).
  26. Описати случај Мишел Шал и Врен Лика.
  27. Описати аферу Сокал и њене последице.
  28. Објаснити појам *парадигме* према Томасу Куну. Шта је научна револуција?
  29. Шта је *криза репликације*? Навести примере.
  30. Шта је *контролна група* и зашто је важна у експерименту?
  31. Објаснити шта је *рандомизација* и зашто се користи у експерименталном дизајну.
  32. Шта је *плацебо ефекат*? Навести пример.
  33. Објаснити разлику између *једноструко слепог* и *двоструко слепог* истраживања.
  34. Описати процес *рецензије* (*peer review*) у науци. Које су предности и ограничења?
  35. Написати дефиниције астрологије и хороскопа.
  36. Навести примере истраживања која оповргавају астрологију и њене тврдње.

Тема 3: Игре бројевима.

37. Описати принцип који је формулисао Едвард Туфте о графицима и илустрацијама. Који је значај и које су примене овог принципа?
38. Шта је *занемаривање основног прага*? Навести пример.
39. Објаснити *парадокс лажно позитивних резултата*. Навести пример из медицине.
40. Описати како се могу злоупотребити графици. Навести примере.
41. Објаснити зашто људи тешко разумеју *експоненцијални раст*. Описати пример са зрнима пшенице на шаховској табли.

Тема 4: Вероватноћа. Случајан догађај.

42. Објаснити шта је случајан догађај, која су основна својства случајног догађаја и дати пример и контрапример случајног догађаја.
43. Навести дефиницију и описати основна својства вероватноће. Која је класична грешка код коришћења вероватноће?
44. Каква је вероватноћа да бар две особе имају рођендан истога дана?
45. Која је разлика између математичке и интуитивне вероватноће? Пример.
46. Које су најчешће грешке приликом интерпретације вероватноће? Навести примере.
47. Описати проблем погрешне интерпретације вероватноће на примеру старијих синова и парапсихологије.

-
48. Навести поставку Монтихоловог парадокса и објаснити његово решење.
  49. Описати коцкарску (или Монте Карло) заблуду.
  50. Шта је *екстрасензорна перцепција*? Описати шта је требало да се покаже Зенеровим картама и који су проблеми у том доказу?
  51. Описати које су биле тврдње Мајкла Дроснина везане за Библијски код који је наводно пронашао. Како је текао поступак његовог проналаска и који су проблеми који могу да се препознају у том поступку?
  52. Описати Вајзманов експеримент у коме су се такмичили астролог, финансијски аналитичар и четворогодишња Тија у избору акција. Који је закључак?

Тема 5: Статистика. Узорак. Корелација. Регресија ка средини.

53. Дати дефиницију *модуса*. Навести његове особине и пример добре употребе.
54. Зашто је боље користити модус у односу на аритметичку средину?
55. Дати дефиницију *медијане*. Навести њене особине и пример употребе.
56. Дати дефиницију *аритметичке средине*. Навести њене особине и пример лоше употребе.
57. Дати дефиницију *стандардне девијације*. Навести њене особине и пример добре употребе.
58. Шта је узорак у статистици и зашто је потребан?
59. Како се бира узорак приликом статистичких истраживања? Навести две најчешће методе.
60. Шта је *корелација*? Објаснити зашто је често корелација лоше схваћена и дати примере лоше употребе.
61. Шта је *маргина грешке* и чему служи? Дати пример употребе.
62. Од чега зависи добра величина узорка? Приликом истраживања о некој теми о мишљењу која је најчешћа величина узорка? Зашто се не узимају већи узорци?
63. Каква морају да буду питања у анкетама које се формулишу за прикупљање статистичких података? Дати лоше примере питања.
64. У статистици, које основне особине мора да задовољи узорак? Дати пример из прошлости где је узорак утицао на лоше резултате истраживања.
65. Шта је *регресија ка средини*? Дати пример.
66. Које су сличности а које разлике између стратификације и кластеризације при избору узорака?
67. Које су основне дескриптивне мере статистике? Дефинисати.
68. Шта су *номиналне*, а шта *дискретне вредности* у статистици?
69. Објаснити разлику између *корелације* и *каузалности*. Навести пример лажне корелације (ефекат роде).

Тема 6: Језик и реторика.

70. Шта је *амфиболија*? Навести пример.
71. Шта је *аргумент AD HOMINEM* (напад на личност)? Дати пример.
72. Објаснити шта је *аргумент AD POPULUM* (позивање на народ). Дати пример.
73. Описати грешку приликом логичког закључивања која се назива „*повиновање незнању или аргумент AD IGNORANTIAM*“. Описати барем један пример.
74. Описати проблем *псеудоекспертизе* и погрешне употребе жаргона у експерименту који је извео „*др Фокс*“.
75. Шта су *денотација* и *конотација*. Дати примере.
76. Шта је *реторика* и који су њени циљеви?
77. Дати један пример погрешног *силогизма* и објаснити каква је грешка са логичке тачке гледишта настала приликом закључивања.
78. Описати структуру реторике (према Аристотелу). Објаснити шта су *етос*, *патос* и *логос*.
79. Објаснити шта је *PETITIO PRINCIPII* (претпостављање закључка). Дати кратак пример.
80. Шта је *силогизам*? Навести примере.
81. Навести и дефинисати три основна Аристотелова закона мишљења.
82. Шта је *аналогичност* у реторици? Навести примере.
83. Објаснити грешку *лажног узрока (post hoc ergo propter hoc)*. Дати пример.
84. Објаснити грешку *лажне дилеме*. Дати пример.
85. Објаснити грешку *клизећег нагиба (slippery slope)*. Дати пример.
86. Објаснити појам *терета доказа*. Ко сноси терет доказа?
87. Објаснити шта су *еуфемизми* и како се користе у манипулацији језиком. Навести примере.

Тема 7: Реторика према Шопенхауеру.

88. Шта је *еристичка дијалектика* према Шопенхауеру? По чему се разликује од дијалектике?
89. Описати Шопенхауерову *стратагему проширења* (стратагема 1). Дати пример.
90. Описати Шопенхауерову *стратагему хомонимије* (стратагема 2). Дати пример.
91. Описати Шопенхауерову *стратагему генерализације* (стратагема 3). Дати пример.
92. Описати Шопенхауерову *стратагему скривања игре* (стратагема 4). Дати пример.
93. Описати Шопенхауерову *стратагему лажне премисе* (стратагема 5). Дати пример.
94. Описати Шопенхауерову *стратагему претпостављања недоказаног* (стратаге-

-
- ма 6). Дати пример.
95. Описати Шопенхауерову *стратагему Сократовог метода* (стратагема 7). Дати пример.
  96. Описати Шопенхауерову *стратагему уоквиравања питања* (стратагема 10). Дати пример.
  97. Описати Шопенхауерову *стратагему метафоре* (стратагема 12). Дати пример.
  98. Описати Шопенхауерову *стратагему прекидања* (стратагема 18). Дати пример.
  99. Описати Шопенхауерову *стратагему retorsio* (стратагема 26). Дати пример.
  100. Описати Шопенхауерову *стратагему мењања теме* (стратагема 29). Дати пример.
  101. Описати Шопенхауерову *стратагему позивања на ауторитет* (стратагема 30). Како је повезана са Милграмовим експериментом?
  102. Описати Шопенхауерову *стратагему argumentum ad personam* (стратагема 38). Зашто се сматра „последњим средством“?

Тема 8: Лично искуство и његове замке – перцепција и илузије.

103. Шта су *илузије*? Које врсте илузија познајете?
104. Шта су *тактилне илузије*? Навести два примера.
105. Шта је *парейдолија*?
106. Шта су *геометријске оптичке илузије*? Наведите неколико врста геометријских оптичких илузија.
107. Шта су *обмане чула*? Зашто их треба проучити?
108. Објаснити шта је *перцептивна постојаност*. Навести примере.
109. Описати (нацртати) геометријску *Милер-Лајерову илузију*. Које је објашњење зашто се она појављује?
110. Како добијамо на сликама *немогуће објекте*? Зашто се то дешава?
111. Шта је *постојаност мрежњаче*? Навести пример.
112. Шта је *типогликемија*? Које су њене предности а које мане? Навести пример.
113. Описати (нацртати) геометријску *Опел-Кунтову илузију*. Које је објашњење зашто се она појављује?
114. Описати (нацртати) геометријску *Делбефову илузију*. Које је објашњење зашто се она појављује?
115. Описати (нацртати) геометријску *Погендорфову илузију*. Које је објашњење зашто се она појављује?
116. Описати (нацртати) геометријску *Херингову илузију*. Које је објашњење зашто се она појављује?
117. Описати (нацртати) геометријску *илузију Јастрова*. Које је објашњење зашто се она појављује?

-
118. По чему је чувен швајцарски сликар Итен и у којој области се користе његова достигнућа?
  119. По чему је значајна Итенова звезда швајцарског сликара Итена?
  120. Објаснити *Понцов ефекат*. Навести примере.
  121. Објаснити *Херманову илузију мрежасте позадине*. Зашто се појављују тачке на пресецима?
  122. Шта су *двосмислене фигуре*? Навести примере.
  123. Описати (нацртати) *Фрејзерову спиралну илузију*. Које је објашњење зашто се она појављује?

Тема 9: Лично искуство и његове замке – меморија и сећање.

124. Шта је у свом експерименту показала Елизабет Лофтус? Навести један пример.
125. Шта су *лажне успомене*?
126. Шта је *déjà-vu*? Због чега се сматра да настаје?
127. Описати *Барнумов ефекат* (*Фореров ефекат*).
128. Објаснити (дефинисати) *Хјумов максим*.
129. Шта је *когнитивна дисонанца*? Навести и објаснити један пример.
130. На које начине се може злоупотребити Барнумов ефекат?
131. Описати *Вејзонов експеримент*. Шта је закључак?
132. Објаснити шта је *Пигмалион ефекат*. Навести један пример.
133. Шта је *Мандела ефекат*? Навести примере.

Тема 10: Илузије духа. Подвале и манипулација.

134. Објаснити шта је *cold reading*. Навести примере.
135. Шта је *манипулисање/манипулација*? Због чега је важно умети препознати манипулацију?
136. Навести аутоматске реакције које припадају арсеналу манипулатора. Објаснити две.
137. Описати *ангажман и кохерентност* као аутоматску реакцију на коју се рачуна у арсеналу манипулатора. Навести један пример.
138. Описати *реципроцитет* као аутоматску реакцију на коју се рачуна у арсеналу манипулатора. Навести један пример.
139. Описати *социјални доказ* као аутоматску реакцију на коју се рачуна у арсеналу манипулатора. Навести један пример.
140. Описати шта је *дифузна одговорност*. Ком типу аутоматске реакције на коју се рачуна у арсеналу манипулатора припада? Навести један пример.
141. Описати *симпатију* као аутоматску реакцију на коју се рачуна у арсеналу

-
- манипулатора. Навести један пример.
142. Описати *манипулацију ауторитетом* као аутоматску реакцију на коју се рачуна у арсеналу манипулатора. Навести један пример.
  143. Описати *реткост* као аутоматску реакцију на коју се рачуна у арсеналу манипулатора. Навести примере.
  144. Описати манипулацију ауторитетом на примеру Милграмовог експеримента.
  145. Описати *Ешов експеримент*. Шта је закључак?
  146. Описати механизме *нигеријске преваре*. Који психолошки принципи се користе?
  147. Описати шест Чалдинијевих принципа утицаја. Објаснити барем три.